

Remissyttrande över promemorian ”Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet” (I2020/00462/E)

Villaägarnas riksförbund (Villaägarna), som företräder drygt 300 000 medlemshushåll över hela landet, har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat ärende.

Villaägarna avstyrker promemorians förslag i sin helhet och kommer i detta yttrande i korthet att ange skälen till detta.

Inledningsvis vill vi uttrycka vår förvåning över att denna typ av förslag läggs fram utan att egentligen någonstans i materialet på ett trovärdigt sätt redogöra för kundperspektivet. Vi anser att det saknas helt och hållet vilket är förvånande då elnätsbolagen i detta sammanhang är den klart starkare parten givet den rådande monopolsituationen. Nätregleringens främsta syfte är ju att säkerställa att hushåll och näringsliv har en stabil tillgång till el till så låga kostnader som möjligt. Regleringen ska alltså ses som nätkundernas garant mot monopolistisk övervinst. Detta tas överhuvudtaget inte upp i promemorian vilket gör att perspektivet uteslutande utgår från nätbolagens behov och intressen.

Vi ser heller inte att förslaget i realiteten skapar några drivkrafter till kapacitetsförstärkande investeringar som i sin tur skulle motivera de avgiftshöjningar som det ges utrymme för.

Det huvudsakliga skälet till vårt ställningstagande grundar sig dock i det faktum att Villaägarna anser att själva grunden för att det anses finnas outnyttjat kapital från TP1 som nätbolagen föreslås få rätt att ta med in i TP3 och TP4 har tillkommit på felaktiga premisser och därför bör återföras till staten. Inför TP1 ansåg nätbolagen att en värdering/åldersbestämning av deras anläggningar inte var möjlig att göra varför en schablonmässig värdering genomfördes. Denna värdering visade sig i ett senare skede, när det uppdagats att det gick att göra en faktisk värdering, ligga ca 30 miljarder kr för högt vilket gör att hela promemorian grundar sig på felaktiga antaganden.

Även om man väljer att bortse från detta anser vi inte att promemorians huvudsyfte är relevant i sin nuvarande utformning, nämligen att genom ny lagstiftning ”skapa särskilda drivkrafter för elnätsföretag att göra investeringar som ökar kapaciteten i nätet.” Då gränsen för dessa investeringar är satt till en procent av kapitalbasen är den i realiteten så låg att de flesta elnätsbolag

utan motprestation i form av ökade investeringar kan komma i fråga för det särskilda investeringsutrymmet.

Villaägarna anser att risken för att detta utrymme för avgiftshöjningar drabbar kundkollektivet är överhängande och det är ytterst allvarligt om regeringen låter detta ske. Att i ett läge där många hushåll oroar sig för en vikande konjunktur, med arbetslöshet som följd samtidigt som de ska betala räntor och andra boendekostnader, lägga fram ett förslag som kommer innebära ytterligare påfrestningar på hushållen är inte bara stötande utan riskerar att fördjupa den ekonomiska nedgång vi sannolikt har framför oss.

Avslutningsvis noterar vi att till och med regeringens egen myndighet, Energimarknadsinspektionen, som bland annat är satt att bevaka elnätsregleringens funktionalitet, avstyrkt förslaget med motiveringen att det saknas ”förbättrade incitament för elnätsföretagen att genomföra väl avvägda elnätsinvesteringar utan förefaller endast vara en konstruktion för att ge elnätsföretagen möjlighet att ta ut de intäkter som de inte hunnit ta ut under tidigare tillsynsperioder.”

Förslagen i promemorian bör alltså dras tillbaka i sin helhet.

Sollentuna den 30 april 2020

Gunnar Jansson
Förbundsdirektör

/

Stefan Johansson
Samhällspolitisk chef